

Újabb adatok a Tömördi Madárvárta pókfaunájához
**A spontán cserjésedő felhagyott szántó talajlakó pókfaunájának kapcsolatai a
szomszédos élőhelyekkel**

Kovács Péter – Szinetár Csaba
BDF, Állattani Tanszék, Károlyi Gáspár tér 4. 9700 Szombathely
e-mail: szcsaba@deimos.bdtf.hu; kovacsp.@freemail.hu

P. Kovács – Cs. Szinetár: New Data about the Fauna of Spiders at the Bird-observatory of Tömörd

Owing to the students' work there have been monitoring surveys at the Bird Observatory of Tömörd since 1999. Besides the botanical surveys zoological ones were made. The data collections were carried out by identical methods, during the same period of the year and for the same period of time and with the same number of traps. During the earlier years four habitats were studied. This year a fifth one was added to the monitored group of habitats.

A Tömördi Madárvárta 1999 óta ad otthont a Berzsenyi Dániel Főiskola biológia szakos hallgatóinak az ökológia terepgyakorlat első két napján. Ezzel párhuzamosan a Nagy-tó és környéke - részben a hallgatók munkája révén - több élőlény csoportra kiterjedő monitoring vizsgálatok színhelye. 1998-ban elkészült a terület vegetáció-térképe, illetve flóralistája (Keszei és Bauer 1998), mely rögzítette az akkori növényzeti állapotot. A táj arculata azóta részben megváltozott, és bővült az akkor rögzített flóralista is (Keszei 2002). A botanikai vizsgálatok mellett komplex zoológiai felmérés is zajlik, melynek része az 1999 óta történő talajzoológiai monitorozás. Az adatgyűjtések minden évben azonos módszerrel (Barber-féle talajcsapdákkal), azonos időben (május hónapban), azonos időtartammal (két hét) és azonos csapdaszámmal (30) történnek. Négy növénytársulás (cseres-tölgyes; töviskés; hegyi-kaszálórét; harmatkásás) talajzoológiai felmérésének eredményei már közlésre kerültek (Szinetár, Eichardt 2003). 2003-ban egy a madárvárta területével határos őszi búzában, 2004-ben a Nagy-tó keleti szegélyében lévő akácokban, míg 2005-ben az észak-keleti részén lévő spontán cserjésedő, a 90-es évek végéig szántóföldi művelésben lévő területen történt meg a felmérés. Az állandó emberi zavarás megszűnése után a magára hagyott terület a beerdősülés irányába tart. Az élőhely átmeneti jellegét mintegy igazolva az eltérő ökológiai igényű pókfajok együttes előfordulását tapasztalhattuk meg a vizsgálat során. A cseres-tölgyes területére jellemző erdei fajok közül a *Pardosa alacris* már magas egyedszámmal van jelen a cserjésben is. A hegyi-kaszálóréten végzett vizsgálatok az *Alopecosa pulverulenta* tömeges jelenlétét mutatták ki. A világos erdőket, kaszálókat, tisztásokat kedvelő faj jelenleg szintén

jellemző erre az élőhelyre, éppúgy, mint a hasonló igényű *Pardosa riparia* is. A fajkészletben megjelenő erdőre, illetve kaszálóra jellemző fajok mellett a harmadik szomszédos élőhely, a harmatkásás tipikus fajai közül is jelen van néhány. Így egy tipikusan a láprétekre jellemző faj, a *Pardosa maisa* is előkerült, mely ebben az évben feltételezhetően gyakoribb volt a harmatkásás területén is. Ez a faj kifejezetten nedvességkedvelő, a háborítatlan, természetes és természetközeli füves társulásra jellemző. Nyílt füves élőhelyeket preferáló *Drassyllus pusillus* jelenleg még szintén gyakori a területen. A kilencvenes években még szántóföldi művelésben lévő területről jelenleg már nem mutathatók ki azok a tipikus úgynevezett . agrobiont fajok (pl. *Pardosa agrestis*, *Oedothorax apicatus*, *Meioneta rurestris*), melyek az említett 2004-es, búzaföldön végzett mintavételekben tömegesek voltak. Mindezek alapján röviden összefoglalva megállapítható, hogy a spontán cserjésedő terület talajlakó pókfaunájának fajkészlete jelenleg a környező természetközeli élőhelyek faunájából tevődik össze. A beerdősülés irányába haladó szukcesszióval a füves élőhelyek fajainak visszaszorulása, az erdei fauna tipikussá válása várható. A terület növekvő természetességét jelzi a bolygatást toleráló, gyorsan változó élőhelyekre jellemző fajok hiánya.